

IN MEMORIAM ІГОР СКОЧИЛЯС

Я не належав до кола друзів, приятелів чи добрих знайомих Ігоря Ярославича Скочиляса. Різниця у віці і місці проживання стояла на заваді у наших комунікаціях. Під час наукових заходів у Львові, Києві та інших містах (останній раз у Перемишлі в грудні 2018 р. на конференції «Русь і Польща в X – XIV ст.») особисте спілкування у нас не часто переростало у якісь довгі розмови.

Проте в нашому існуванні є (не можу писати були) речі, що нас об'єднували. Це Історія і коло колег по історичному цеху, з якими ми перебували у творчій взаємодії. Констатація щодо кола колег, слід зазначити, не суперечить першому реченню цього тексту. Ігор був вихованцем і невід'ємною складовою частиною Львівської історичної школи, яка в самі тяжкі періоди існування зберігала на достатньо пристойному рівні свої позиції. Він мав щастя мати блискучого керівника – унікального, незабутнього вченого-інтелектуала Ярослава Романовича Дашкевича, з яким я чверть століття підтримував ділові і одночасно дружні стосунки. Саме в кабінеті у Метра на другому поверсі легендарного будинку на вул. Винниченка, 24 у Львові, мені довелося зустрічати і Ігоря. Протягом чотирьох десятиліть я постійно спілкуюся з багатьма львівськими дослідниками минулого, одним з лідерів яких в новому XXI столітті, без сумніву, був Ігор Скочиляс. Щодо Історії, то особливу любов у нас викликала далека і загадкова історія середньовіччя, попри різні конкретні сфери наших наукових інтересів.

Справжні історики-професіонали рідко рано захищають докторські дисертації. Занадто складним є пошук і збирання наукової інформації, вкрай важким і марудним процес оформлення результатів осмислення цієї інформації. Особливо складним є подібна праця, якщо вона пов'язана із далеким минулим, яке відокремлено від нашого часу багатьма століттями потрясінь, негараздів. В сорок чотири роки Ігорем Ярославичем написана робота на вкрай складну, нетрадиційну тему з історії церкви в Західній Україні XII – XVIII ст. (варто згадати десятиліття в XX столітті, коли замість церковної тематики існувала пропагандистсько-агресивна дисципліна – науковий атеїзм). Результат дослідження Ігоря Скочиляса вразив фахівців в середньовічній історії, в першу чергу обсягом монографії (800 сторінок), яка була підготовлена здобувачем докторського ступеня. Але мене ще більше здивувала фраза-обіцянка, яку висловив Ігор, даруючи мені цю книгу: «Перепрошую, пане Олександр, це тільки перша третина праці, яку я зробив. Сподіваюсь невдовзі подарувати Вам продовження».

На превеликий жаль, доля багатьом людям дає вкрай мало часу для існування. В житті Ігоря Ярославича ситуацію не врятувало його рідкісний дар максимально ефективно цей час використовувати, про що говорять книги і статті вченого, лекції, консультації і бесіди із студентами Українського католицького університету, де історик працював два десятиліття.

В цьому тексті я ухилявся писати звиклі, але традиційні речі про людину якої, на велику жаль, вже немає. Я знаю одне, що дуже скоро буду відчувати стан певного духовного провалля від втрати Людини, до якої ніколи вже не зможу звернутися. Спочивай з миром...

Олександр Головка, доктор історичних наук